669/03

Den 7. april 2003 blev i sag nr. 59.093:

xxxx xxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxx xxx xxxxxxxxxx
xxx xxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxx x

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har livsforsikring i Danica Pension, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at udbetale invaliderente i perioden 1/11 2001 til 1/2 2002.

Klagerens advokat har i skrivelse af 6/8 2002 til nævnet redegjort for sagen på følgende vis:

"På vegne min klient, P.H.P., skal jeg klage over Danica Pensions afgørelse, senest af 2. juli 2002, hvor man afviser at yde min klient præmiefritagelse og udbetaling ved tab af arbejdsevne i perioden 1. november 2001 - 1. februar 2002.

Som det fremgår af vedlagte materiale blev min klient den 26. juni 1999 udsat for en alvorlig tilskadekomst i forbindelse med et trafikuheld i Frankrig. Da min klients arbejdsevne i efterforløbet viste sig at være promitteret i væsentligt omfang opnåede min klient med virkning fra 1. september 1999 præmiefritagelse og udbetaling ved tab af arbejdsevne hos Danica Pension. Af vedlagte forsikringsbetingelser fremgår det, at dette kun kan ske når arbejdsevnen er nedsat med minimum 2/3.

Grundet min klients fortsatte sygemelding valgte Danica Pension løbende at forlænge præmiefritagelsen og udbetalingen ved tab af arbejdsevne. Dette gentog sig helt

frem til 10. august 2001, hvor Danica Pension meddelte, at yderligere præmiefritagelse og udbetaling ved tab af arbejdsevne efter den 1. november 2001 betingedes af, at min klient blev tilkendt den mellemste førtidspension svarende til en erhvervsevnenedsættelse på omkring 2/3.

…

Som følge af Danica Pensions beslutning rettede min klient uden ugrundet ophold henvendelse til Gentofte Kommune, der i overensstemmelse med Lov om social pension § 33 tilkendte min klient den mellemste helbredsbetingede førtidspension efter lovens § 14, stk. 2, nr. 1 fra den 1. marts 2002. Det bemærkes, at § 33 indeholder en bestemmelse om, at social pension tidligst kan tilkendes fra den 1. i måneden efter der er truffet afgørelse om førtidspension. Afgørelsen blev truffet på et møde i pensionsnævnet den 20. februar 2002.

Det bemærkes, at der ikke i forsikringsbetingelserne findes en lignende regel.

Sagsakterne fra Gentofte Kommune er vedlagt. For god ordens skyld skal jeg tillige henvise til reglen i Lov om social pension § 20a, hvoraf det fremgår, at en sag om førtidspension først kan påbegyndes, når alle aktiverings-, revaliderings- og behandlingsmæssige samt andre foranstaltninger har været afprøvet. I min klients pensionssag iværksatte man ikke sådanne foranstaltninger, hvilket må fortolkes således, at pensionsmyndighederne fandt, at min klients erhvervsevne ikke kunne forbedres ved de førnævnte foranstaltninger, jfr. Lov om social pension §20a, stk. 1, 2. pkt. se tillige Førtidspensionsskema C.

På baggrund af pensionsafgørelsen meddelte Danica Pension den 2. maj 2002 min klient præmiefritagelse og udbetaling ved tab af arbejdsevne med virkning fra 1. marts 2002.

Det gøres under denne klage gældende, at der ikke i de forebyggende sagsakter, herunder særligt de lægelige akter, findes grundlag for, at min klients funktionsindskrænkning skulle være forandret i perioden 1. november 2001 - 28. februar 2002, hvorfor det naturligvis er min opfattelse, at der ikke er grundlag for at afskære min klient fra præmiefritagelse og udbetaling ved tab af arbejdsevne i den periode.

Jeg henviser i den forbindelse bl.a. til afdelingslæge T.B.-R.'s erklæring af 31. januar 2001, som allerede dengang betragtede tilstanden som stationær.

Der er endvidere enighed i de foreliggende speciallægeerklæringer om, at min klient som følge af skaden har pådraget sig en middelsvær til svær hjerneskade samt WAD-symptomer. Det har formodningen for sig, at denne tilstand ikke er opstået eller forværret i perioden 1. november 2001 til 1. marts 2002.

Jeg gør derfor gældende, at der intet belæg er for, at præmiefritagelsen og pensionsudbetalingen først genoptages pr. 1. marts 2002.

Efter min opfattelse savner det således logik, at min klients erhvervsevne skulle være nedsat med minimum 2/3 helt frem til den 31. oktober 2001 og herefter først med virkning fra 1. marts 2002 igen, efter en 4 måneders pause, skulle være nedsat svarende til niveauet for den mellemste førtidspension.

Denne opfattelse understøttes efter min opfattelse af, at det af forsikringsbetingelserne fremgår, at 'fortsat udbetaling' kan betinges af, at der tilkendes en offentlig pension svarende til minimum mellemste førtidspension. Denne ordlyd må nødvendigvis forstås således, at hvis og når betingelsen opfyldes, skal der ske udbetaling tilbage fra det tidspunkt, hvor betingelsen blev stillet.
…
Ankenævnet for Forsikring anmodes om at give min klient medhold i, at Danica Pension i henhold til de gældende forsikringsbetingelser er forpligtet til at yde præmiefritagelse og udbetaling ved tab af arbejdsevne i perioden 1. november 2001 - 28. februar 2002.

Afslutningsvis bemærkes, at Danica Pension i skrivelse af 2. juli 2002 henviser til 2 ankenævnskendelser, som skulle støtte synspunktet om, at præmiefritagelse og udbetaling ved tab af arbejdsevne først skal ske fra 1. marts 2002. Begge disse sager er i deres faktum væsentligt forskellige fra nærværende sag og er således ikke anvendelige som præcedens. Til kendelse nr. 55.680 bemærkes, at ankenævnet læg-

ger vægt på, at klageren først tilkendes førtidspension mere end 4 år efter at Danica Pension havde betinget en fortsat udbetaling af, at klageren blev tilkendt minimum mellemste førtidspension. Det bemærkes endvidere, at klageren ca. 2 år efter, at betingelsen blev fremsat fik afslag på førtidspension. På denne baggrund fandt Ankenævnet det ikke bevist, at erhvervsevnen var nedsat til under 1/3 før klageren den 28. november 2000 fik tilkendt mellemste førtidspension. Til kendelse nr. 56.585 bemærkes, at Nævnet lægger vægt på, at klageren slet ikke opfyldte betingelsen om tilkendelse af førtidspension."

Selskabet har hertil i skrivelse af 22/8 2002 til nævnet bl.a. anført:

"Den 10. august 2001 skriver vi til advokat J.W. Vi oplyser, at vi på baggrund af alle de indhentede oplysninger har vurderet, at P.H.P.'s generelle erhvervsevne ikke er nedsat til 1/3. Han har derfor ikke længere ret til præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne. Vi har dog valgt at forlænge præmiefritagelsen og udbetalingen til 1. november 2001 som en omstillingsperiode. Vi oplyser desuden, at yderligere præmiefritagelse og udbetaling efter 1. november 2001 er betinget af, at P.H.P. bliver tilkendt mindst mellemste førtidspension.

Den 27. august 2001 modtager vi brev fra advokat J.W., som ikke er enig i Danicas vurdering af P.H.P.'s erhvervsevne. Han ønsker en uddybende redegørelse for vurderingen. Den 10. oktober 2001 sender vi brev til advokat J.W., hvori vi oplyser, at vi fastholder vores vurdering.

Den 16. oktober 2001 vender advokat J.W. tilbage, idet han fortsat ikke er enig i vores afgørelse. Han oplyser desuden, at P.H.P. pr. 1. august 2001 har været nødsaget til at afhænde sin virksomhed. Den 25. oktober 2001 får vi brev fra Gentofte Kommune, der bekræfter, at P.H.P. har rettet henvendelse til kommunen for at søge førtidspension.

Vi skriver den 19. november 2001 til advokat J.W., at vi fastholder vores afgørelse. Vi finder, at der er tale om uoverensstemmelser mellem klagerne og de objektive fund. Ud fra en samlet vurdering finder vi, at P.H.P. har en erhvervsevne, der er større end halvdelen. Vi oplyser, at hvis P.H.P. får tilkendt mellemste førtidspension, så vil han

være berettiget til præmiefritagelse og udbetaling fra kendelsens dato. Hvis der er behov for henstand med præmiebetalingen, beder vi ham kontakte os.

Den 4. december 2001 modtager vi en fax fra advokat J.W. om, at P.H.P. ønsker henstand med præmien, indtil der foreligger en afgørelse fra Gentofte Kommune. Dette accepterer vi ved brev af 21. marts 2002.

Den 26. marts 2002 får vi brev fra advokat J.W., som oplyser, at P.H.P. den 14. marts 2002 er tilkendt mellemste førtidspension med virkning fra 1. marts 2002. Vi skriver derefter til Gentofte Kommune for at få kopi af deres vurderingsgrundlag. Disse papirer sender advokat J.W. til os den 8. april 2002. Herefter starter vi præmiefritagelsen og udbetalingen fra den 1. marts 2002.

Advokat J.W. skriver til os den 7. maj 2002, at det er hans opfattelse, at præmiefritagelsen og udbetalingen skal ske fra 1. november 2001, fordi P.H.P.'s tilstand har været uforandret i perioden fra 1. november 2001 til 1. marts 2002. Vi svarer den 17. maj 2002, at vi fastholder vores afgørelse. …

Advokat J.W. vender tilbage den 14. juni 2002, idet han fortsat er uenig med os. Han henviser til ankenævnskendelse 49.216. Vi fastholder vores afgørelse i brev af 2. juli 2002 og henviser til ankenævnskendelse 55.680 og 56.585, idet disse efter vores opfattelse er sammenlignelig med denne sag. …

…

Vi har stoppet præmiefritagelsen og udbetalingen ved tab af erhvervsevne den 1. november 2001, idet vi sammen med vores lægekonsulenter (speciallæger i henholdsvis neuromedicin og neurologi) har vurderet, at P.H.P.'s generelle erhvervsevne ud fra de indhentede oplysninger ikke er nedsat til 1/3. Vi finder, at der er tale om uoverensstemmelser mellem klagerne og de objektive fund.

…

Det er uden betydning, om tilstanden har været uforandret eller ej og hvor lang tid, der er gået siden betingelsen om pension blev stillet. Det er endvidere uden betydning, om kommunen skal afprøve forskellige foranstaltninger for at se, om erhvervsevnen kan genvindes i en eller anden grad. Det afgørende er den tilkendte pension,

og fra hvilken dato pensionen er tilkendt. Vi er ikke enige i, at P.H.P.'s generelle erhvervsevne er nedsat til 1/3, men vi accepterer den afgørelse, der er truffet i Gentofte Kommune og bevilger først præmiefritagelse og udbetaling fra 1. marts 2002, hvor betingelsen er opfyldt."

Af erklæring af 31/1 2001 fra afdelingslæge T.B.-R., neurokirurgisk afdeling, fremgår bl.a.:

"Var på tidspunkt for ulykken direktør i eget firma. Har gået sygemeldt og har på intet tidspunkt været i stand til at genoptage tidligere arbejde på fuld tid. Har arbejdet maksimalt 6-8 timer ugentlig. Er forsikret på en sådan måde, at han ikke økonomisk rent lønmæssigt har haft nogen indtægtsændring. Til gengæld har firmaet haft betydelig indtægtsnedgang, der ifølge klienten anslås til flere millioner.

Er ikke i stand til at deltage aktivt i arbejdet i virksomheden. Er ikke længere i stand til at forhandle kontrakter igennem. Glemmer aftaler. Har svært ved at holde 'tråden', når han sidder til møder med mange omkring sig, hvilket gør ham utilpas og stresset. … Har problemer med læsning. Kan ikke sidde koncentreret mere end ganske kort tid. Har endvidere problemer med at finde ting, se TV med videre. Beskriver, at han ofte har måttet forlade selskaber i utide, for eksempel midt under middagen uden at give nogen forklaring på, hvorfor han er gået. Bliver således meget let overvældet og fortvivlet, når han sidder i større forsamlinger, selvom han er bekendt med de personer, der er samlede.

…

Konklusion:

…

I efterforløbet fået forskellige former for behandling, alt uden nogen rigtige effekt. Der har på intet tidspunkt været nogen bedring i tilstanden, nærmere jævn progression.

Rent arbejdsmæssigt har klienten ikke været i stand til at genoptage arbejde i samme omfang som tidligere. Der er betydelige indskrænkninger i arbejdsevnen, der aktuelt andrager 6-8 timer i gennemsnit ugentlig mod tidligere fuld tid eller oftest 40-50 timer ugentlig.

Har aktuelt klager som anført. Disse virker reelle.

For halshvirvelsøjlens vedkommende findes aktuelt ret udtalt muskulær ømhed samt ganske betydelig bevægeindskrænkning. Dette til trods for en noget anden vurdering den 04.12.00. Aktuelt ingen mistanke om nerverodspåvirkning til ekstremiteter.

Skadelidte har nu kroniske følger efter distorsion mod halshvirvelsøjlen. Var tidligere at betragte som værende rygrask, ulykken har utvivlsomt været årsagsgivende til aktuelle gener. Der er god årsagssammenhæng.

Der er tale om et klart mén samt klar påvirkning af erhvervsevnen. Ingen udsigt til bedring på længere sigt. Tilstanden må betragtes som værende stationær. Har været dette gennem længere tid.

Mener, at sagen kan afgøres efter gældende regler på det foreliggende."

Klageren er blevet undersøgt af klinisk psykolog og neurolog P.B.J., og i erklæring herfra af 3/1 2002 fremgår bl.a.:

"**Sammenfatning:**

…

Ved aktuelle undersøgelse er der klager over smerter i nakken med udstråling til venstre arm, periodisk hovedpine. Tegn på cerebral astenopi og tidvis tinnitus-lignende tilfælde. Er blevet lys- og lydoverfølsom, ligesom der er tiltrådt alkohol-intolerance. Udtrættes hurtigt. Der er specielt kognitive klager over svækket hukommelse, besvær med at danne overblik og overskue en situation. Har besvær med at koncentrere sig over tid. Er blevet let vakt irritabel.

Ved aktuelle testning ses svækket opmærksomhedsfunktion, svækket spændvidde, betydelig nedsat indlæring og hukommelse samt betydelig nedsat psykomotorisk tempo. Der ses rimelige abstratktions-færdigheder. Der ses svækkede konstruktionelle færdigheder.

Samlet har undersøgelsen således vist betydelige neuropsykologiske dysfunktioner, jfr. tidligere undersøgelse. Graden heraf synes at være af middelsvær til svær grad. Klienten fremtræder ikke depressiv.

Konklusion:

Klienten har ved ulykkestilfælde pådraget sig middelsvære til svære kognitive dysfunktioner på baggrund af post-commotionelle gener, om end det er usikkert hvorvidt klienten var bevidstløs. Klienten har jfr. de lægelige akter pådraget sig en forvridning i halshvirvelsøjlen.

Tilstanden er stationær.

Klienten fremtræder ikke deprimeret.

Ulykkestilfældet har jfr. de lægelige akter, afstedkommet en betydelig reduktion af klientens erhvervsevne, jfr. at klienten ikke har været i stand til at genoptage endog dele af tidligere arbejdsfunktion. Klientens erhvervsevne fremtræder således nedsat med mere end 2/3-dele, jfr. at klienten i efterforløbet max. arbejdede 6 timer pr. uge.

Ulykkestilfældet har afstedkommet betydelige daglige mén."

I erklæring af 5/2 2002 fra overlæge, speciallæge i fysiurgi og reumatologi B.T., fremgår bl.a.:

"Konklusion:

…

De somatiske gener, som er følger efter whiplashtraumet, er nakkesmerter, hovedpine, svimmelhed og udtrålende smerter og paræstesier til venstre arm. Dette er i overensstemmelse med traumets art og hvad man ved om whiplash.

Han har således et betydeligt smertesyndrom som somatiske seq. Dette nedsætter hans funktionsniveau, da han ikke tåler nogen form for fysisk belastning og har behov for hvile flere gange dagen igennem.

Hertil kommer en betydelig hjerneskade, hvor forløbet af de undersøgelser han har været til har vist, at hjerneskaden er reel. I starten er der rejst tvivl om, hvorvidt der

var depression, men efterfølgende har man forsøgt behandling med antidepressiv medicin uden effekt, og efterfølgende undersøgelser både hos speciallæge i psykiatri og neuropsykolog viser, at det drejer sig om en reel hjerneskade uden depression. Den første undersøgelse hos neuropsykolog i 2000 viste let til middelsvære forandringer, seneste undersøgelse viser, at der er kommet en forværring således, at forandringerne nu er middelsvære til svære.

Alene med baggrund i den svære hjerneskade mener jeg ikke, at pt. vil have muligheder for at vende tilbage til arbejdsmarkedet, heller ikke under beskyttede forhold eller i individuelle ordninger."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**Regulativ for præmiefritagelse og invalideydelse**

Definition af invaliditet

§ 1. Ret til præmiefritagelse og/eller invalideydelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne uden at det skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

§ 2. Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til præmiefritagelse og/eller udbetaling af invalideydelse, foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

…

§ 6. Statsanstalten kan gøre retten til fortsat præmiefritagelse respektive fortsat udbetaling af invaliderente betinget af, at forsikrede tilkendes offentlig førtidspension, der svarer til en nedsættelse af erhvervsevnen til 1/3 eller derunder."

Nævnet udtaler:

Selskabet har i august 2001 meddelt, at yderligere præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne efter den 1/11 2001 betinges af, at forsikringstageren blev tilkendt mellemste førtidspension. I umiddelbar forlængelse heraf har klageren søgt og fået bevilget mellemste førtidspension. Nævnet finder derfor, at klageren har opfyldt det af selskabet stillede krav. Da klagerens erhvervsevnetab efter nævnets opfattelse er nedsat med 2/3, og da nævnet finder det ubetænkeligt at lægge til grund, at klagerens erhvervsevne i den omstridte periode ikke har været større, finder nævnet - i overensstemmelse med nævnets praksis i lignende tilfælde - at selskabet skal udbetale klageren fulde ydelser i perioden.

Derfor

b e s t e m m e s :

Selskabet, Danica Pension, skal anerkende, at klageren har været berettiget til udbetaling af fulde ydelser i perioden 1/11 2001 til 1/2 2002, og skal derfor udbetale klageren den ham herefter tilkomne ydelse med tillæg af renter, jf. forsikringsaftalelovens § 24.

Poul Sørensen
formand